

CENNETE İLK GİRENLERİN HALLERİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Size bu cuma konuşmamı Avustralya'dan yapıyorum. Kur'a olarak açtığım zaman, *Râmûzü'l-Ehâdîs*'in 455. sayfası çıktı. Buradaki hadis-i şeriflerden konuşmak istiyorum.

a.Cennete Koşarak Giden Kimseler

Bu sayfadaki yedinci hadis-i şerifi, Hazret-i Ali Efendimiz'den Deylemî rivayet etmiş. Daha başka kaynaklar da rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

وَلِلَّهِ لَقَدْ سَبَقَ إِلَى جَنَّاتِ عَدْنٍ أَقْوَامٌ مَا كَانُوا أَكْثَرَ
النَّاسِ صَلَاةً وَلَا صِيَامًا وَلَا إِعْتِمَارًا وَلَكِنَّهُمْ عَقَلُوا
عَنِ اللَّهِ مَوَاضِعَهُ فَوَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَاطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ
النُّفُوسُ وَخَشَعَتْ مِنْهُمْ الْجَوَارِحُ فَفَاقُوا الْخَلِيقَةَ
بِطَيْبِ الْمَنْزِلَةِ وَبِحُسْنِ الدَّرَجَةِ عِنْدَ النَّاسِ وَعِنْدَ
اللَّهِ فِي الْآخِرَةِ

(ابن السني، وابن شاهين، والديلمي عن علي)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.360, no:7035; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.282, no:5916; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, no:432, no:25245.

RE. 455/7 (*Va'llâhi lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün mâ kânû ekserü'n-nâsi salâten, ve lâ sıyâmen, ve le'timârâ; ve lâkinnehüm akalû ani'llâhi mevâdıahû, fevecilet kulûbühüm, va'tmeannet ileyhi'n-nüfûs, ve haşeat minhümü'l-cevârihu fefâku'l- halîkate bi-tıybi'l-menzileti, ve bi-hüsni'd-dereceti inde'n-nâsi ve inda'llâhi fi'l-âhireh.*)

Bu uzunca hadis-i şerifin mübarek metnini okumuş olduk. Kelimelerini açıklayarak, kısa kısa cümleciklerini izah etmek istiyorum:

(*Va'llâhi*) diye yeminle başlıyor Peygamber SAS Efendimiz konuşmasına. Tabii, yeminle başlaması bir şeyin önemini gösterir ve bizim ona tam mânâsıyla iknâ olmamız için bir işaret bu... “Peygamber Efendimiz mâdem yeminle söylüyor, muhakkak ki o öyledir.” diye artık hiç tereddütsüz anlaşılacak bir husus oluyor.

Niye yemin eylemiş Peygamber SAS Efendimiz?.. (*Lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün*) *Akvâm*, kavimler demek ama, biz kavimler deyince çeşitli ırkların, milletlerin topluluklarını düşünürüz. Halbuki insan topluluklarına, insan gruplarına, küçücük gruplara da kavim denilebilir. Biz kavim dediğimiz zaman Türk kavmi, Hint kavmi vs. gibi büyük grupları düşünürüz. Halbuki, birkaç insanın meydana getirdiği bir kümeye de kavim derler. Yâni bir araya gelmiş topluluk.

(*Lekad sebeka ilâ cennâti adnin akvâmün*) “Bir takım insan toplulukları, bir takım insanlar Adn cennetlerine koşarak önceden gidecekler.” Cennât-i Adn, sekiz cennetin bir tanesi... *Sebeka*, sebkâ etmek, ötekilerden daha önce olarak gitmek mânâsına... O Adn cennetlerine birtakım insanlar, öbür insanlardan daha önceden, ilkönce gidecekler. *Sebeka* bir de koşmak, ötekileri geçerek yarışı kazanmak mânâsına geliyor. O da bir çeşit Allah'ın kulluğunu güzel yapmakta, hayırda yarışmak.

Birtakım insanlar, büyük iltifata mazhar olarak cennete girecekler, ama bizim sandığımız şekilde değil... (*Mâ kânû ekserü'n-nâsi salâten, ve lâ sıyâmen, ve le'timârâ*) “Bu insanlar, bu cennetlere, Adn cennetlerine herkesten evvel, böyle yarışı kazanıp önceden giden bu insanlar; öyle kişilerin, insanların, nâsın, halkın namazca en çok namaz kılanı, oruçça en çok oruç tutanı; umre yapmak bakımından, Kâbe-i Müşerrefe'yi ziyaret etmek bakımından çok ziyaret edeni değiller ama, yine öbür insanları geçip önceden cennete girecekler.”

Bu ilginç bir şey... Biz elbette biliyoruz ki, namaz kılmak çok sevaplı bir şey. Namaz dinin direğidir, günde beş vakit namaz çok iyi... Oruç tutmak... Ramazan'da oruç tutup orucun faziletini hadis-i şeriflerde okuduk, Ramazan boyu vaizlerden dinlediniz; aşk ile, şevk ile sevaplı diye o orucu tuttuk. Hacca gitmek, umreye gitmek, umre yapmak...

Hac ile umre arasındaki fark nedir?.. Biliyorsunuz, Zilhicce'nin belirli günlerinde, sekizinde, dokuzunda, onunda, belirli merasimleri belirli yerlerde yaparak, Kâbe'yi ziyareti tamamlama şekline *hac* deniliyor. Bunun dışındaki ziyaretlere, senenin başka zamanlarında olan Kâbe ziyaretine de *umre* diyoruz, Umre yapmaya da *i'timar* deniliyor. Bunlar da çok sevaplı...

Çünkü, haccın ve umrenin mükâfâtı ne?.. Daha önceki günahları siliyor, insan tertemiz oluyor, günahlardan arınmış oluyor. Oruç da öyle; oruç da daha önceki, bir seneki günahları siliyor. Namaz da öyle; daha önceki namazla aradaki günahları siliyor. Bunların hepsi güzel...

Bu güzel ibadetleri Allah'ın sevgili âbid, zâhid kulları daha çok yapıyorlar. Meselâ bakıyorsunuz, beş vaktine beş vakit katıyor; farz namazları kıldıktan sonra nafîle namazlar kılıyor. Biz de tavsiye ediyoruz, hadis-i şeriflerde Peygamber Efendimiz tavsiye buyurmuş diye naklediyoruz sizlere...

Meselâ sabah namazından sonra işrak vaktine kadar oturup, *işrak* namazını kılınca çok sevap var. Sabahla öğlenin arasında *duha* namazı kılmak çok sevap... Akşam namazının sünnetinin hemen arkasından, dünya kelamı konuşmadan, dünya işine dalmadan hemen kalkıp *evvâbîn* namazı kılmak çok sevap... Hadis-i şerifler var; gece yatarken abdest alıp, *tecdîd-i vudû* namazı kılıp, abdestli yatmak çok sevap... Geceleyin kalkıp, uykusunu bölüp

seher vakitlerinde, gecenin üçte biri, üçte ikisi veya yarısı geçtikten sonra uykuyu bölüp, kalkıp gece namazı kılmak; bu da çok sevap... Buna da *teheccüd* namazı deniliyor.

Beş vakte beş vakit katıyor bazı insanlar. Farz olanları zar zor yapanlar olduğu gibi, bu farzların üzerine ilâve bu güzel namazları kılanlar var, bu güzel oruçları tutanlar var.

Ramazan orucunun dışında sevaplı oruçları, geçen konuşmamda sizlere anlattım. Bir tanesi, bu içinde bulunduğumuz Şevval ayında *sitte-i şevval*, yâni altı gün oruç tutmak... Peş peşe de olabilir, ayrı ayrı da olabilir ama, bu Şevval ayı çıkmadan altı gün oruç tutmak:²

² Müslim, *Sahîh*, c.II, s.822, no:1164; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.132, no:759; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.547, no:1716; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.417, no:23580; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.134, no:3902; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.49, no:4640; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.347, no:3730; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8214; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.163; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.315, no:7918; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.188, no:380; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.321, no:1944; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.98, no:178; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.272; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.168, no:2696; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1142; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.57, no:1002; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXI, s.284, no:4207; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.308, no:14341; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.292, no:8215; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.326, no:1949; Hâris, *Müsned*, c.II, s.25, no:331; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.113; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.398, no:3645; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III; s.349, no:3735; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.278, no:485; Sevban RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.745, no:23680 ve 23681; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.425, no:5103; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XX, s.460, no:22614.

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَأَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّلٍ كَانَ كَصَوْمِ

الدَّهْرِ

(ط. حم. م. د. ن. ت. ه. حب. عن أبي أيوب؛ بر. هب. عن ثوبان)

RE. 425/11 (*Men sàme ramadàne*) “Kim Ramazan orucunu tutarsa, (*ve etbeahû sitten min şevvâl*) bunun arkasına Şevval ayından altı günü de eklerse, (*kâne kesavmi'd-dehr*) **bütün** zamanını, ömrünü, senesini oruç tutarak geçirmiş gibi sevap alır.” Bunları söylüyoruz. Ama bu cennete ilkönce giren insanları

Efendimiz anlatırken, diyor ki:

“—Bunlar insanların, öteki ahalinin, halkın, öteki müslümanların yanında, onlardan daha fazla namaz kıldıklarından, daha çok oruç tuttuklarından, daha çok umre yaptıklarından değil bu dereceleri; bu bakımlardan almadılar, başka bakımlardan aldılar.”

Demek ki, hangi bakımdan aldılarsa, o daha mühim, ona çok dikkat etmemiz lâzım, o çok ince bir nokta... Demek ki dinin hassas bir öz hakîkatı, ruhu, esası.

“—Peki bu insanlar o insanlardan çok daha fazla namazlı, çok daha fazla oruçlu, çok daha fazla umreli olmadıkları halde; niye böyle öteki insanları geçtiler de, daha önce cennete girdiler, yüksek makamlara erdiler?..”

Çünkü bunlar, öteki insanlardan namazca, oruçça, umrece daha çok değiller ama, (ve *lâkinnehüm akalû ani'llâhi mevâdiahû*) Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin önem verdiği yerleri, dinin önemli noktalarını, nerede ne yapmaları gerektiğini iyi anladılar.” Yâni, “Ne yaparsam Allah-u Teâlâ Hazretleri beni sever? Nasıl davranırsam Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanırım?.. Nasıl işler yaparsam Allah sevmez, Allah'ın kahrına, gazabına uğrarım?..” diye dikkat ettiler.

b.Dinin Hassas Noktaları

(*Mevâdiahû*) “Allah'ın mevzîleri, mekânları...” Ne mekânları?.. Dinin hassas dönemeç noktaları, önemli olan hususlar... O noktaları bilirse insan, onlara dikkat ederse; o zaman Allah onu sever, Allah ona gazab etmez. Allah ondan razı olur, Allah ona büyük mükâfât verir.

Onları akledabiliyor. Akledebilmek önemli. Akletmezse, cahil bir insan, bunları akletmeyen bir insan ne yapar, onu düşünelim: Kaş yapayım derken göz çıkartır. İbadet yapayım derken günaha girer. Özene bezene bir şey yapar ama, yaptığı iş bid'attir. Bid'at da dinde çok kötü bir şey.. Uydurma bir şeyi ibadet diye ortaya çıkarmak, dinin ruhunu, yapısını, esasını, temelini değiştireceği için, bid'at çok fenâ...

Müslümanın nasıl müslüman olması lâzım?.. Kendi bildiğine göre, kendi kafasına, kendi keyfine, kendi zevkine göre bir din anlayışı içinde olmaması lâzım! Nasıl olması lâzım?..

Peygamber SAS Efendimiz'in öğrettiği tarzda, tavsiye ettiği tarzda müslüman olması lâzım!..

Neden?.. Çünkü, o çok akıllı bir insan değildir, çok yetenekli değildir, bu konudaki incelikleri sezecek durumda değildir. Rasûlüllah'tan daha mı anlayışlı, daha mı bilgili, Kur'an-ı Kerim'i daha mı derinlemesine kavramış, dünyayı daha mı iyi tanıyor?.. Dünyayı ahireti, maddî mânevî alemleri, görünen görünmeyen hususları Rasûlüllah'tan daha mı iyi biliyor?.. Kesinlikle öyle bir şey olamaz!

Rasûlüllah Allah'ın peygamberi, Allah-u Teâlâ Hazretleri ona birçok özellikler bahşetmiş. Her şeyi en iyi biliyor ve Allah'a kulluğu kendisi en iyi şekilde yapıyor. Bize de en güzel kulluğu o öğretmiş. Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılmak lâzım, Peygamber Efendimiz'in hadislerini okumak lâzım, yolunu gözlemek lâzım!..Peygamber Efendimiz ne yaptıysa, onu yapmak lâzım; neleri tavsiye ettiyse, o yolda yürümek lâzım! Kendi başına gitmemek lâzım!..

“—Benim aklım ermez, benim mantığıma göre bu böyle...”

Senin mantığının kıymeti yok! Senin mantığın sakat bir mantık olabilir. Senin eğitimin sakat olabilir. Sen yanlış şeyleri doğru sanmış olabilirsin. Günah olan şeyler senin de hoşuna gidebilir. Herhalde bunun bir cezası yoktur sanırsın, yaparsın ama; o şeyin insana çok zararı vardır, topluma zararı vardır, kendine zararı vardır, sen bilmiyorsun. Hem kendin,

hem toplum zarar görecektir; Allah onun için yasaklamıştır.

Sen o incelikleri anlamadığın için ne olur: Kaş yapayım derken, göz çıkarmış olursun; sevap kazanayım derken günaha girmiş olursun... Ama işte o Adn cennetlerine herkesten önce giden, o mükâfâta eren insanlar, bu noktaları iyi bilen insanlardır.

Peki bu Cenâb-ı Hakk'ın önem verdiği noktalar, hususlar nelerdir; birkaç misalle anlatalım:

Meselâ, Allah-u Teâlâ Hazretleri riyâkârlığı, gösterişi, yapmacıklığı, münafıklığı sevmiyor. Yapılan ibadetlerin ihlâsla olmasını, katıksız bir niyetle, sırf Allah rızası için yapılmasını istiyor.

Eğer bir dünyevî menfaat, maksat, reklam, propaganda, göze girmek, kendini beğendirmek, kendini ortaya çıkarmak filân gibi bir maksatla yapılmışsa, ikinci bir art niyet varsa, o zaman kabul etmiyor. Riyâkârın riyâkârca yaptığı ameli kabul etmiyor; ihlâslının ihlâsla yaptığı ameli kabul ediyor.

Ancak ihlâslı ameli kabul ediyor. Müttakî insanın ibadetini kabul ediyor, müttakî olmayanın ibadetini kabul etmiyor. İki adam aynı imamın arkasında, aynı namazı, aynı camide, beraber cemaate uyarak kılıyorlar. Birisi bir sevap alıyor, birisi bin sevap alıyor... İşte o bin sevabı almasına sebep olan nokta, Allah'ın önem verdiği yerdir, konudur.

Nedir o?.. Takvâ... Yâni Allah'tan korkarak, sakınarak, düşünerek, taşınarak, titizlikle namazı kılmak... İhlâsla ibadetini yapmak, riyâkârca yapmamak... Başkası sevsin, beğensin veya dünya menfaati sağlayayım diye yapmamak... Dürüst olmak, samîmî olmak; samîmiyetsiz olmamak, içten pazarlıklı olmamak, içi başka dışı başka olmamak...

Böyle her ibadetin incelikleri var, kabul olunma veya olunmama sebepleri var; bunları bilmeli!.. Ben bunları çeşitli kitaplarda, konuşmalarda anlatmağa çalıştım sizlere ve çeşitli kitaplarda da neşrettim. Temenni ediyorum ki, ilmihal dediğimiz kitaplar, dinimizi anlatan kitaplar, öncelikle onları bastıra bastıra halka anlatsın.

Bir insan abdest alacak, namaz kılacak; tamam... Dört rekât sünnet, dört rekât farz, iki rekât son sünnet; tamam... Bu namazları, işte *Sübhâneke* okuyacak, *Fâtiha* okuyacak, ondan sonra şu tarzda kılacak. Ama bunlar şekil... Bu şeklin arkasındaki, üstündeki, içindeki öz, ana duygular çok önemli... O namaz riyâkârca olmuşsa, gösteriş için kılınmışsa, başkasının zoru ile kılınmışsa; şeklen namaz olduğu halde, içten olmadığı için kabul olmuyor meselâ...

İşte bunları öğretmek lâzım! İbadetleri öğretirken; “Bunlar şekiller, bu şekle uygun kılınacak bu namaz ama, asıl şu noktalara dikkat edeceksiniz!” demek lâzım! İşte o noktaları bilirse insan, Allah'ın rızasını kazanabiliyor; bilmediği zaman Allah'ın rızasını kazanamıyor.

Hac yapıyor, hacca gidiyor geliyor, bir sevap kazanamıyor; sıfır... Sadaka veriyor; sıfır... Oruç tutuyor Ramazan'da; sıfır... Hayır hasenât yapıyor; sıfır... Para kazanıyor, haram... Harcıyor, bir kârı yok...

İşte din zekâ işidir, şuur işidir. Çok güzel akledecek, şuurlu olacak, o noktaları bilecek. Cenâb-ı Hakk'ın önem verdiği yerleri, yâni hassas noktaları iyi anlayan insanlar, işte o Adn cennetlerine koşarak giderler.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, kitapları okurken, elinize kâğıt kalem alın, kırmızı kalem alın, böyle önemli noktaların altını çizin!.. Namaz ne olursa fâsid olur, bozular; nasıl olursa kabul olmaz; onları bilin!..

Meselâ, haram para ile yapılan hac ve umre makbul değildir. Kazanç haram olmayacak, helâl olacak... Birisinin zoruyla, gösteriş, reklâm, tanıtım, veya oy toplamak, seçilmek vs. gibi sebeplerle, “Bir de hacca gideyim de, hacı desinler!” diye, böyle bir şekilde hacca gitmek olmaz.

Meselâ, bir insan ilim öğrenmeye kalkıyor, ilim öğrenmek sevap... Ama, “Ben bu ilmi öğreneyim de, alimlerle mücadele edeyim de, reis olayım da, başkan olayım da, herkes bana hürmet etsin de; geçimimi şöyle sağlayayım da, dünyalığım böyle doğrulsun...” derse, o zaman bundan bir sevap kazanmaz, günaha girer. İlmi bu maksatla öğrendi mi sevap kazanamaz.

Demek ki, cennete giren insanlar, bu hassas noktaları iyi akıl etmiş insanlardır. (Ve *lâkinnehüm*) “Bu cennete giren kimseler, bu Allah’ın önem verdiği yerleri noktaları, hususları iyi akletmiş ve ona riayet etmiş kimselerdir. Haram lokma yememişlerdir, helâlden kazanmağa dikkat etmişlerdir. Doğru sözlü olmağa dikkat etmişlerdir. Temiz, ihlâslı olmağa dikkat etmişlerdir. Doğru özlü olmağa dikkat etmişlerdir. İbadetlerini gösteriş için yapmamağa dikkat etmişlerdir. Sırf Allah rızası için, hâlis muhlis, hasbeten lillâh yapmağa dikkat etmişlerdir. Bir bu vardır.

Bu bir eğitim meselesidir. Bu eğitim nerede öğrenilir?.. Müttakî insanların, hocaların, mürşid-i kâmillerin dizinin dibinde öğrenilir. Yoksa, sırf bilgi yetmez. Bir gayrimüslim de gelir bir ilâhiyat fakültesine; “Bakalım, bu müslümanların ilâhiyat fakültelerinde neler okutuluyormuş?” diye okur; imam-hatibi de bitirir, ilâhiyatı da bitirir. Ondan sonra kalkar Almanya’ya, İngiltere’ye, Amerika’ya gider.

Amerikan gelmiştir, okumuştur, bu bilgileri öğrenmiştir; gayrimüslim olarak okumuştur, gayrimüslim olarak gitmiştir.

Biliyorsunuz *İslâm Ansiklopedisi* ilkönce Hollanda’da Laydın’da basıldı, Avrupalılar bastılar. *İslâm Ansiklopedisi*, kocaman bir eser... Sonra bunlar İslâm ülkelerine tercüme yoluyla aktarıldı. Koca koca araştırmalar, koca koca ciltler... Milli Eğitim Bakanlığı bizde de bastı.

Sonra Diyanet Vakfı baktı ki, burada inanmamış insanların yazdığı makâlelerde çok hatalar var, düzelte düzelte düzeltmek mümkün değil, “Bari biz bir İslâm ansiklopedisi hazırlayalım!” diye yeni bir ansiklopedi çıkarmağa başladılar. Çok güzel bir teşebbüs... Çünkü bilgilerin doğru öğrenilmesi, öğretilmesi lâzım!..

Yâni, bu hassas noktalar büyük alimlerden, müttakî alimlerden, mürşid-i kâmillerden öğrenilir. Niye öyle?.. İşte öteki hem yarım bilgisi dolayısıyla yanlış şey söyler, “Mahzuru yok canım, nasıl yaparsan yap, olur.” der. Halbuki mahzuru var, o hadisleri bilmiyor, okumamış, cahil, sathî; veyahut kendi kafasına göre, “Canım, benim kanaatime göre böyle!” der.

Böylelerine: “Senin kanaatinin hiç bir kıymeti yok, Rasûlüllah’ın kanaatini söyle bana!.. Allah’ın rızası nerede, Kur’an-ı Kerim’de bu hususta ne söyleniyor; o önemli!.. Sen kimsin, ben seni tanımıyorum. Senden önce dünya vardı, senden sonra da var olacak. Sen halkın arasından bir kişisin, ne sanıyorsun kendini?.. Yâni, kâinatın merkezi mi sanıyorsun?.. Sen eğer bana İslâm hakkında bir şey söyleyeceksen, kendinden söyleme; Rasûlüllah’ın sünnetinden söyle, Kur’an-ı Kerim’in tefsirinden söyle!” demek lâzım!..

c. Er Yarın Hak Divanında Belli Olur

Şimdi bu dinde hassas noktaları, ince noktaları, incelikleri, kendi hayatında ihlâsla tertemiz

yaşamış, pırıl pırıl, nûrânî insanlardan öğrenmek lâzım! Onlar Allah neye gazab eder, neden hoşnut ve razı olur, çok iyi bilirler.

Hadis-i şerifte, bu insanların vasıflarını söylemeye, anlatmaya devam ediyor Peygamber Efendimiz: (*Fevecilet kulûbühüm, va'tmeannet ileyhi'n-nüfûs*) “Gönülleri Cenâb-ı Mevlâ'ya imanla itmînân bulmuş, huzur bulmuş, sükûna ermiş bir halde olmalarına rağmen, kalpleri yine korkudan tir tir titriyor.”

Neden? İnsanın imanı sapasağlam olduğu halde kalbi niye titrer?.. Çünkü hiç bir insan kendi akıbetini şu anda bilemiyor. Mahkeme-i kübrada mahkeme olacak, bakalım ne olacak sonuç?.. Yunus Emre'nin ilâhîsinde dediği gibi:³

Er yarın Hak divanında belli olur.

Çok hoşuma gidiyor ve tir tir titrer insan bu sözü duyunca... Bu dünyada kavuk, sarık, cübbe, sandalye, makam arabası, mevkî, rütbe... Bunlar bu dünyanın şeyleri, bu dünyanın insanları veriyor.

İşte biz de aldık hepsini... Amma bunların Allah indinde ahirette kıymeti ne, mahkeme-i kübrâda geçerliliği ne?..

³ *Yunus Divanı*, s.292, no:275, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1979.

Allah-u Teâlâ Hazretleri ahirette insanları muhakeme ederken, “Sen falanca ülkenin hükümdarıydın, şu kadar orduların başındaydın!” diye omuzunun kalabalıklığına mı bakacak, rütbesinin yüksekliğine mi bakacak?..

Hayır... Ayet-i kerimelerden biliyoruz, hadis-i şeriflerden biliyoruz;

Allah-u Teâlâ Hazretleri insanların gönlüne nazar ediyor, gönlünün temizliğine bakıyor. Amellerinin ihlâslılığına, güzelliğine bakıyor. İcraatının faydalı mı, zararlı mı olduğuna bakıyor.

Yoksa öyle rütbeler, mevkîler, makamlar orada geçerli değil...

Nice iyi insanlar gelmiş, nice sûiistimler gazetelerde yazılıyor. Mevkiini, makâmını kötüye kullanan nice insanlar geliyor... Allah hepsini daha iyi biliyor. Dünyadaki insanlar biraz biliyor, en iyisini Allah biliyor.

Onun için, müttakî bir insan korkar. Gönlü Cenâb-ı Hakk’a imanla dopdoludur, mutmaindir, Cenâb-ı Mevlâ’ya aşk ile şevk ile bağlıdır; ama yine korkar.

Yunus Emre de öyle... Meselâ diyor ki Yunus

Emre:⁴

⁴Şiirin tamamı:

*Bu dünya ya geldin ne amel kıldın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim,
Şimdi huzuruma sen nasıl geldin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*İki yol gösterdim hem akıl verdim,
İradende ben seni serbest kıldım,
Rahmeti bırakıp zulmete daldın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Ramazan verdim oruç tutmadın,
Akşam tatlı tatlı iftar etmedin,
Niçin doğru yollarıma gitmedin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Günahtan kaçmadın tutmadın emrin,
Beyhude yerlerde geçirdin ömrün,
Şimdi huzuruma sen nasıl geldin,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Soğuk sıcak dedin abdest almadın,
Kibir ucub geldi namaz kılmadın,
Günah yığımına çare bulmadın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim,*

*Ben buyurdum buyruğumu tutmadın,
Derse Mevlâm, ben ne cevap vereyim?*

*Beraat, Kadir verdim niçin bilmedin.
İki rekât olsun namaz kılmadın,
Beyhude işlerden sen usanmadın,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Niçin abdest alıp kılmadın Namaz,
Allah'a yalvarıp etmedin niyaz,
Halk içinde senin ismin bi namaz,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Ezanlar okundu niçin duymadın,
Allah'ına niçin secde kılmadın,
Bende sana cennetimi vermedim,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Niçin terk edersin farzı-sünneti,
Duymadın mı cehennem cenneti,
Değil misin Muhammed'in ümmeti,
Derse Allah ben ne cevap vereyim.*

*Ben seni yarattım has güller gibi,
Kaş verdim göz verdim sümbüller gibi,
Söyle amelini bülbüller gibi,
Derse Allah ben ne cevap vereyim?*

Korkuyor, şimdiden mahkeme-i kübrânın heyecanını çekiyor. “Şunu buyurdum, bunu buyurdum ey kulum; niye onları güzelce yapmadın derse Mevlâm, benim halim nice olur?” diye korkuyor. “Acaba kabre girdiğim zaman, Münker ve Nekir bana sorguyu suali soracağı zaman, acaba cevap verebilecek miyim?” diye korkuyor. “Bu imanımı son nefese kadar koruyabilecek miyim? Son nefeste iman ile göçebilecek miyim?” diye korkuyor.

Çünkü imtihandır hayat... Zorlu bir olayla karşılaşır, yanlış bir davranışta bulunup, dünyasını ahiretini mahvedebilir. Meselâ, çok ızdırab çektiği için kendisini kaldırıyor, kuleden aşağı atıyor, intihar ediyor. İntihar, ebediyen cehennemde kalmak demek...

“—Hocam çok acısı var, ızdırabı var...”

Ne yapalım, Allah bir hastalık vermiş, kimsenin başına vermesin, hastalarımıza Cenâb-ı Hak şifâ versin ama, acı ve ızdırabın çaresi, kaldırıp kendisini atıp intihar etmek değildir. El- hamdü lillâh İslâm’da bu inanç sağlam olduğu için, İslâm ülkelerinde intihar çok az oluyor. İntihar edenler kimler oluyor?.. İnancı zayıf olanlar oluyor.

Mü’min intihar etmiyor, sımsıkı, sabırlı duruyor. Hattâ hastalıktan sevap kazandığını bilerek, biraz da memnun olarak sabrediyor; “Sabredersem, Cenâb-ı Hak bana mükâfât verecek.” diyor.

İslâm ülkelerinde intihar olmuyor, ancak çok çok trafik kazası oluyor. O da dikkatsizlikten, ihmâlden... Bayramda şu kadar ölü, tatilde bu kadar ölü diye duyuyoruz, üzüyoruz. Ama intihar olmuyor. Çünkü intihar yanlış bir davranış... Çünkü can senin malın değil, can sana emanet... Emanete hıyanet olmuş oluyor.

Demek ki, akıbetini insan bilemiyor. Akıbetimiz hayrolsun... Allah ahir ve akıbetlerimizi hayreylesin... Son nefeste cümlemize kâmil bir iman ile, şu can emanetimizi teslim etmeyi nasîb eylesin...

Onun için arif bir kul, mü'min-i kâmil bir kul korkar. Peygamber Efendimiz'in hayatı belli, duaları belli, ibadetleri belli, gecesi belli, gündüzü belli...

(*Vecilet kulûbühüm*) "Bu cennetlik kulların kalpleri tir tir titrer, korkar. (*Va'tmeannet ileyhi'n-nüfûs*) Gönüller Cenâb-ı Hakk'a imanla mütmainne makâmına ulaşmış, sükûnlu ama, korkar. (*Ve haşeat minhümü'l-cevârih*) Azaları huşû içinde, Cenâb-ı Hakk'a saygıyla boyun saygı ile boyun eğmiş." demek... Yâni imanı var, kalbinde korkusu var; Allah'tan korkuyor.

Havfu'llâh, haşyetu'llâh, güzel bir şey...

رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ

(الحكيم، وابن الل عن ابن مسعود)

(*Re'sü'l-hikmeti mehâfetu'llâh*) “Hikmetin başı Allah korkusudur.”⁵

Allah'tan korkan insan her işini güzel yapar, iyi insan olur, en iyi insan olur. Âzâları da Cenâb-ı Hakk'a saygı ile eğilmiş, boyun eğmiş durumda; hepsi Cenâb-ı Hakk'a kulluk yolunda... Göz harama bakmıyor; çünkü harama bakmak günah... Kulak haramı dinlemiyor; çünkü haramı dinlemek günah... Dil haramı, yalanı, dolanı, dedikoduyu, yalancı şahitliği söylemiyor; çünkü bunlar günah...

El harama uzanmıyor; çünkü günah... Ayak haram yere yürüyüp varmıyor; çünkü günah... Bunların hepsi nedir?.. İşte her âzânın huşû ile Cenâb-ı Hakk'a saygı ile eğilmesi ve üzerine o uzvun görevi neyse, onu Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun yapması. İşte o cennetlik insanlar böyle oluyor; tüm âzâlarıyla Cenâb-ı Hakk'a mutî oluyorlar, isyan etmiyorlar. Hiç bir âzâsı isyan olacak iş yapmıyor.

(*Fefâku'l-halîkate*) Böylece mahlûkâta tefevvuk eylediler, üstünlük sağladılar, yukarıya çıktılar,

⁵ İbn-i Ebî Şeybe *Musannef*, c.VII, s.106, no:34552; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.470, no:742-744; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.270, no:3258; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.267, no:5873; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.56, no:12550.

üstün geldiler. Neden? Allah'tan korkuyorlar, imanları sapasağlam; dinin hassas noktalarını bilip onlara güzel riayet ediyorlar, isyan etmiyorlar.

(Bi-tıybi'l-menzileti ve bi-hüsni'd-dereceti inde'n-nâsi ve inda'llàhi fi'l-âhireh.) Böylece hoş bir makam, menzile, mertebe ile, güzel derece ile hem insanların yanında makbul oluyorlar:

“—Bu adam dürüst adam, sàlih insan, takvâ ehli insan, sapasağlam insan, hile yapmayan insan, emanete hıyanet etmeyen insan, dürüst insan, mert arkadaş...” diyorlar.

Mert arkadaş deyince, Mekke-i Mükerreme'den bir arkadaşın babası hatırıma geldi. Askeri okulda talebe iken, bir arkadaşı silahı kurcalarken kurşun patlamış, bu arkadaşın babasını yaralamış. Yaralamış ama, şahıs kaza olduğunu biliyor. Hemen okul komutanlığı işe el koymuş. Ne oldu?.. Yaralandı. Kim yaptı?.. Söylemiyor. Yâ söyle!.. Söylemiyor.

Israr etmişler, tazyik etmişler. Söylese, arkadaşını atacaklar. Arkadaşı atılmasın diye söylememiş. Adı Mert Mehmed'e çıkmış. O yüzden bir ceza da almış, rütbesi bir derece de indirilmiş ama, aldırmamış. Dünyevî bakımdan bir derecesi inmiş ama, uhrevî bakımdan kazanmış. Arkadaşları arasında Mert Mehmed adıyla anılan bir insan olmuş, Allah rahmet

eylesin... Mânevî bakımdan da, arkadaşına iyilik yaptığı için, onun için fedâkârlık yaptığı için, sabrettiği için, mertliğin mükâfâtı büyük oluyor.

İşte böyle insanların, insanların yanında da mertebesi yüksek olur. Meselâ, Yunus Emre'yi seviyoruz. Yunus Emre tarikatçı... Buyur hadi bakalım, tarikat iyi mi, kötü mü?.. İyi... Nereden belli? Yunus Emre'den belli... Hakîkî bir tasavvufî terbiye, bak insanı Yunus Emre yapıyor. Yedi asır, sekiz asır unutulmayan, şöhreti, sevgisi hudut tanımayan, bütün insanların kucakladığı, baş tacı ettiği bir kimse haline getiriyor. O tasavvufî eğitim, o samîmî eğitim, kalp eğitimi, ahlâk eğitimi, vicdan eğitimi, işte o Yunus'u o dereceye çıkartıyor.

Al, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî... Bak nasıl Avrupalılar bile seviyor! Almanlardan ne kadar müslüman olup Mevlevî tarikatına girenler var, tekke kuranlar var. Almanya'da batmıyor, yâni o öyle yaptı diye. Türkiye'de de *şeb-i arûs* kutlandı diye Türkiye'de de batmıyor, bir şey olmuyor yâni... Demek ki, güzeli güzel...

İnsanlar yanında da mertebe alıyor. Gerçi onların amaçları insanlar yanında mertebe almak değil, onu düşünmezler bile. Hatta insanlar hoşlanmasa bile, tenkit etse bile, hatta ceza verecek olsa bile, hatta dünyevî bakımdan zarara uğrayacak olsa bile, onlar Allah'ın yolunu tercih ederler, Allah'ın emrini tutmayı tercih ederler.

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ

(المائدة:٥٤)

(*Ve lâ yehàfûne levmete lâim*) “Kınayanın kınamasına aldırmazlar.” (Mâide, 5/54)

“—Namaz vakti geldi mi?”

“—Geldi.”

O zaman, “*Allàhu ekber*” der, kılar.

“—Yâ burada namaz kılınır mı? İstasyonda, havaalanında, böyle herkesin kalabalık olduğu yerde?..”

“—E ne yapayım? Namaz geçecek, zaman da yok. Namaz da benim vazifem, kılacağım tabii...”

Benim gezdiğim birçok ülkede, hatta Almanya’da filân havaalanlarında ibadet odası var. Müslümanlar için ayırmışlar. Seccadeler koymuşlar. Alman hükümeti yapmış yâni. “Müslümanlar seccadede namaz kılar.” Kible yönünü işaret etmiş, abdest alma yerini yapmış havaalanında.

Biz de ne kadar zorluklarla, ne kadar müracaatlar ettik, rahmetli bizim Muammer Dolmacı kardeşimiz uğraştı; Allah razı olsun. Allah rahmet eylesin, makâmını a’lâ eylesin... Yeşilköy Havaalanı’na bir cami yaptıracak babayiğitler çıktı. Müracaat ede ede bir türlü yaptıramadı. Ne olur yâ?.. İşte bir yer de var, cami yaptıracak insan da var... Endonezya’da gördük, daha başka ülkelerde, hangi İslâm ülkesine gittiysen,

Mısır’da vs. her yerde gördük. İslâm ülkelerinde gördüğümüz gibi, İslâm dinine bağlı olmayan insanların yaşadığı Avrupa ülkelerinde de gördük. Ne olurmuş yâni olsaydı?..

Ama bazıları hayrı yapmak isterken, bazıları da hayrı engelliyor. Bazısı cami yapmaya çalışıyor; bazıları camileri yıkmaya çalışmış ve yıkmış. Hatta temeline bomba koyup, patlatıp kubbesini çökertenler var. Camileri alanlar, satanlar olmuş. Camilerin vakıf mallarını gayrimüslimlere bile satanlar olmuş. Nur-u Osmâniye Camisi’nin birçok vakıf dükkânları şu anda elden çıkmış durumdadır, çünkü satılmıştır. Şuursuzluk...

Kimisi cami yapıyor, kimisi yıkıyor. Kimisi Kur’an kursu yapıyor, kimisi başka şeylerle meşgul oluyor. Kimisi çocuğunu şuna göre yetiştirmeye çalışıyor, kimisi buna göre... *Er yarın Hak divânında belli olur.* Kimin haklı olduğu o zaman belli olur. Kur’an-ı Kerim’in pek çok ayetleri, eski ümmetleri de anlatırken:

“—Cenâb-ı Hak kıyamet gününde, onların itiraz ettiği hususta hükmünü verecek; o zaman iş belli olacak!” diye bildiriyor.

O zaman belli olacak ama bu anda belli olması önemli. Akıllı insan bu anda anlar, hakkı tutar, hak tarafını tutar. Kimisi tutamıyor. Hakkı tutamayan, ben haklıyım diyen, yanlış yolda olduğu halde ben haklıyım diyen sapıklar, o zaman ahirette anlayacaklar:

“—Vay be biz yanlıştımız. Bak Şimdi belâyı bulduk, cezayı çekeceğiz, cehennemde cayır cayır yanacağız!” dedikleri zaman, iŐ iÇten geçmiŐ olacak. Kıymeti kalmayacak.

Asıl iŐ de, akletmek...

لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ
(الملك: ١٦)

(*Lev künnâ nesmeu ev na'kîlü*) “Ah bu gerçekleri söyleyen insanları dinleseydik, ah aklımızı kullansaydık, akletseydik. (*Mâ künnâ fî ashâbi's-saîr.*) O zaman bu cehennem ahalisinden olmazdık. Bu azab yurduna atılmazdık, bu cezaları yemezdik.” (Mülk, 67/10) diyecekler ama, kıymeti yok.

d.Dini Doğru Öğrenin!

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, muhteŐem bir ibadet ayı olan Ramazan-ı Őerif'ten sonra bu hadis-i Şerifi size okumayı zevkli bir vazife bildim. Aklımızı kullanarak müslüman olacağız, çok derin derin düşüneneceğiz. Çünkü, Őuursuz ibadet kalabalığının kıymeti yok. Şuurlu hareketin çok kıymeti var. Şuurlu hareket eden, düşünen, ince, hassas insanlar, dinin hassas noktalarını bilip de ona riayet eden zeki müslümanlar kazanacak. Aptal olanlar, anlayamayanlar yanılacak ama, bu yanılığının cezası korkunç.

Meselâ, dünyada bir telde elektrik akımı var. Eve geçirilmiş, saate bağlanmış, senin

evinde elektriğin var... Korkunç bir şey bu... Çocuğa ellettirir misin elektrik tellerini?.. Ellettirmezsın. Bilmeden kendin karıştırır mısın elektrik cihazını?.. Karıştırmazsın. Çünkü elektriğin şakası yok, elektrik insanı çarpar.

Nasıl çarpar?.. Yanlış bir hareket yaptığın zaman çarpar.

Onun böyle telafisi yok. Yâni:

“—Affet beni ey elektrik, yâni ben hatalı bir iş yaptım, işte öyle yapmayacaktım ama yanlış yeri tuttum.” desen, geriye dönüşü yok.

O işin şakası yok. Elektrik gibi bu ahiret işinin de şakası yok. Çünkü elektrikte cereyanlı teli tutan insanın cereyana kapıldığı gibi, burada yanlış yolda giden, yanlış yol tutturan insanın da ahirette mutlaka başına Kur'an'ın ikaz ettiği, Peygamber Efendimizin ihbar eylediği, ikaz eylediği cezalar, belâlar, akıbet gelir. Orada pişman olacaklar ama, oradaki pişmanlık fayda vermeyecek.

Onun için, siz aziz ve sevgili izleyici ve dinleyicilerime diyorum ki: Dini lütfen ciddiye alın! Din bir garnitür değildir. “Olsa da olur, olmasa da olur.” diye, şöyle bir aksesuar değildir... Din hayatın özüdür, esasıdır, amacıdır, gayesidir ve ahiret saadetini elde etmenin anahtarıdır, yoludur, vasıtasıdır! Dine önem vermezseniz, dünyanız ahiretiniz mahvolur. Ahiretin mahvolması demek, ebedî hayatın mahvolması demek...

Dini ciddiye almak lâzım, dine ciddî olarak eğilmek lâzım, dini doğru öğrenmek lâzım!..

“—Efendim ben duydum ki, falanca haram şey yenilebilirmiş, mahzuru yokmuş?..”

E niye o zaman haram lâfı çıktı? Senin canın onu yemek istiyor, helâl diyen bir adam buldun kendine; o haramı çatır çutur yiyorsun! Senin kalbin bozuk... Helâl diyeni kabul ediyorsun. Acaba haram diyen mi haklı, helâl diyen mi haklı; incele!..

“—Efendim benim çok tanıdığım, çok sevdiğim baba dostu birisi var; ‘Bunun bir mahzuru yok!’ diyor.”

Ama Kur’an mahzuru var diyor. Kur’an’ın dediği mi doğru, senin dediğin mi?..

Peygamber Efendimiz şöyle yapmayın diyor; o da yapabilirsiniz diyor. Akıl alacak iş mi, olur mu böyle şey?.. Ama fiilen ben bunlara çok rastladım. Böyle diyen, böyle düşünen binlerce, milyonlarca insan var. Hiç de dini öğrenmek için başvuracakları kaynağın Kur’an-ı Kerim olduğunu düşünüp, Kur’an’a uymuyorlar. Kur’an-ı Kerim’de Allah-u Teâlâ Hazretleri:

“—İçkiyi içmeyin!” diyor.

“—Efendim, bizim başkanımız içebilirsiniz, dedi.”

Olmaz! Senin başkanın kim oluyor? Peygamber SAS Efendimiz böyle yapmayın buyurmuş.

“—İyi ama benim tâbi olduğum falanca büyük adam işte öyle yapıyor.”

O büyük adam, başka bir sebepten o rütbeyi almıştır, büyük adam olmuştur ama, din bakımından büyük adam değil!.. İşte bak çok yanlış iş yapıyor, seni de şaşırtıyor, seni de dalâlete düşürüyor.

Ne demek istiyorum, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler? Dini en sağlam, ana kaynağından öğrenmek lâzım! Ana kaynağı nedir?.. Kur'an-ı Kerim... İkinci ana kaynağı nedir?.. Kur'an-ı Kerim'i de açıklayan Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi... Dinin hassas noktalarını oradan öğrenmeli, şeytana kanmamalı!..

Şeytanın da iki çeşidi var biliyorsunuz:

Cinlerin şeytanları. O görünmeyen, işte kuyrukluymuş, boynuzluymuş, kırmızıymış, siyahmış, bilmem hortumu varmış... Görünmez bir mahlûk. Biz onu görmüyoruz, o bizi görüyor. O cinlerin şeytanı.

Bir de insanların şeytanı var. Toplumun içinde dolaşan şeytanlar var. Senin gibi, giyimli, kuşamlı, ceketli, pantolonlu, gömlekli, kravatlı, vs...

“—Hocam bu şeytanı nasıl anlayacağız?”

Allah'ın emrine karşı geliyorsa, Allah'ın emrine aykırı, haram, günah, yanlış, yasak, gayr-i ahlâkî, faydasız, topluma zararlı, yıkıcı şeyi söylüyorsa, işte o şeytan... Şeytanın kışkırttığı, insanlara şeytanların fikirlerini getirip tebliğ etmek için kullandığı bir zavallı.

Hiç aldanmamak lâzım ve mâzeret de olmaz. Meselâ, adam diyecek ki:

“—Yâ Rabbi ben bilemedim, bu adama kandım!”
Veya;

“—Atalarımızdan biz böyle duyduk. Geleneksel olarak bizim ÷lkemizde böyle yapılyordu, öyle yaptım.”

Olmaz! Atalarınız da yanlış yoldaysa, sen de yanlış yoldaysan o da cezayı çeker, sen de cezayı çekersin. Ne yapacaksın? Hakikati öğreneceksin.

Yirminci Yüzyıl'dayız. İlmin vasıtaları kolaylaşmıştır; incellersin incellersin, bulursun. İnsan inceler, inceleyince de bulur. Almanlar, Avrupalılar, Fransızlar, İngilizler, Çinliler, Japonlar başka bir toplum içinde, başka bir medeniyetin, irfanın, yâni kültürün insanı olarak yetiştikleri halde, Kur'an okuyarak, hadis okuyarak, İslâm'ı inceleyerek müslüman oluyor. Nasıl yıkıyor, bak! Toplumsal tabuları nasıl yıkıyor? Kendi toplumunun etrafına ördüğü duvarları nasıl yıkıyor? Kabuğu nasıl çatlatıyor? Nasıl aydınlık dünyaya çıkıyor, İslâm'ın güzelliğini anlıyor?.. Halbuki o terbiyeyi görmedi. Başka bir eğitimle yetişti ama, aklını kullanıp buluyor.

Hatta şu anda kütüphanemde, gözümün önünde sıralı kitaplar arasında, aslen İngiliz olup da Kur'an-ı Kerim'in tercümesini yazmış insanlar var. İngiliz'di, başka bir şekilde yetişmişti,

ama müslüman oldu. Bir de Kur'an-ı Kerim'in güzelce mealini hazırladı.

Böyle nice insanlar var, dünyanın her yerinde... Allah nasib etti mi iyi bir kula, müslüman olur. Allah herkesin iyiliğini sağlayacak şartları göndermiş. Allah'ın rahmeti gökten yağmurun yağdığı gibi, bütün insanların üzerine yağar. Ama insanın kabı ters konulmuşsa, kafası tersse, o yağmur, o rahmet onun kafasına girmez. Çünkü kafası ters... Tencereyi ters çevirirsen gökten yağan rahmet içine girmez. Tencereyi, tavayı, kazanı, neyse su almak istediğin şeyi yukarıya doğru çevireceksin ki, yukardan gelen rahmet içine girsin. Kafası ters oldu mu olmaz.

Kul kusurlu hareket ettiği zaman, Allah-u Teâlâ Hazretleri, onun davranışına göre cezasını veriyor. İyi davrandığı zaman da yolunu açıyor, hidayete erdiriyor; hatta en makbul insan oluyor. Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında da böyle, bu asırda da böyle, her diyarda böyle... Burada —yâni Avustralya'dayım şu anda— budist iken müslüman olmuş, İslâm toplumunun da yönetiminde yüksek mevkilere yükselmiş, *Islamic Council*'in — yâni İslâm meclisinin— başkanı olmuş, nice insanlar biliyorum.

Çinli bir arkadaş anlattı bugün; Çinli bir valinin oğluymuş, buraya gelmişler, müslüman olmuş. Şimdi o arkadaşta diyor ki:

“—Çin'e beraber gidelim, işte oralardaki şeyleri inceleyelim!..”

Yâni, iyi oldu mu, Allah'ın rızasına eriyor. Kötü oldu mu, Allah da onun kötülüğüne göre cezasını, belâsını veriyor; kendisi veriyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi yolundan ayırmasın... Dinini güzel anlayıp, uygulamaya güzel devam etmeyi nasib eylesin...

Ramazan geçti, Şevval geldi. Ramazan'la kulluk bitmedi, kulluk ömür boyu devam eden bir husustur. Kulluğa devam edeceğiz; hem de şuurumuzu kullanarak, aklımızı, mantığımızı kullanarak...

“—Falanca gazete şöyle yazıyor, filânca mecmuada böyle okudum, falanca şöhretli şahıs böyle dedi.”

Yerin dibine batsın, yanlış fikirler yerin dibine batsın! Yânimühim olan, gerçeklerdir, gerçekleri insan bulabilmeli! Kazı yapar gibi, toprağın altından madenleri, cevherleri, mücevheratı, altını, elması buldukları gibi, zümrütü, yakutu buldukları gibi, insan bulabilmeli!.. Bu insanoğlu gerçekleri araya araya ne yüksek seviyelere yükseldi, bilgisini ne hale getirdi, ne kadar ilerletti. Eh inanç bakımından da ilerlesin, geri kalmasın, *primitive* kalmasın, ilkel kalmasın, taşa, yalana, yanlışta, eğriye, büğrüyeye tapmasın.

Allah edep nasib eylesin. Edepli oldu mu, Allah tevîkîni refîk ediyor. Edepsizlikten korusun... Cenâb-ı Hakk'a yalvaralım, bizi edepli kul eylesin... Doğru yoldan ayırmasın, tevîkîni refîk eylesin... Dünyamızı, hayatımızı güzel sürüp, ma'mûr eylediği gibi, ahirette de imanla

ahirete göçüp, nimetlerine erip, ahiretimizi de ma'mur etmeyi nasib eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümledenizi müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah nice mübarek günlere, aylara, yıllara, yüksek, mübarek derecelere eriştirsin... Sevdiği kul eylesin, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29. 01. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

